

*Г. Д. Матвєєва, канд. пед. наук,
директор Миколаївської спеціалізованої школи
“Академія дитячої творчості”*

МИКОЛАЇВСЬКА СПЕЦІАЛІЗОВАНА ШКОЛА “АКАДЕМІЯ ДИТЯЧОЇ ТВОРЧОСТІ” У ДИСКУРСІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Соціально-економічні умови, що склалися в Україні сьогодні, та соціальні цінності, які встановилися в суспільстві, зумовлюють перегляд не лише концептуальних підходів до змісту й структури освіти, а й пріоритетів у визначенні її кінцевих результатів. Розвиток світового освітнього простору вимагає від української системи освіти адекватної реакції на сучасні процеси реформування загальної освіти, оскільки саме вона формує ті людські якості й закладає той фізичний, моральний та інтелектуальний потенціал, який людина реалізує у своєму подальшому житті. За висновками сучасних науковців, організація навчально-виховного процесу загальноосвітніх навчальних закладів великою мірою визначає спосіб життя дитини, який глибоко впливає на її життєві функції й зумовлює майбутнє суспільства та країни.

“Українська школа не готує до успішної самореалізації у житті. Український школяр отримує у школі здебільшого суму знань. Потрібна докорінна реформа...” (...із концепції Нової української школи).

Справді, пошук та оновлення філософських основ педагогічного процесу є ознакою інноваційного поступу сучасної освіти. Результатом цього пошуку незмінно є перегляд наявної інформаційно-знанневої парадигми, яка не здатна забезпечити визначення основних напрямів виходу із кризових ситуацій та вирішення глобальних проблем людства. Освіта нового тисячоліття й нового покоління неодмінно має здійснити корегування чинної системи цінностей, формувати нову, якщо хочете, духовну етику взаємин людини з людиною.

У вступному слові до Концепції Нової української школи Міністр освіти і науки України Лілія Гриневич наголошує, що треба “...запустити багато процесів одночасно: зупинити падіння якості та доступності освіти, орієнтувати її зміст на компетентності, “перенавчити” вчителів, змінити структуру школи, забезпечити ці перетворення ресурсами. При цьому зберегти все найкраще, що є в українській школі”...

Сьогодні складність функціонування освітніх закладів системи середньої освіти та управління ними загострилася через низку причин, серед яких фундаментальні зміни у філософії праці, переструктурування соціального середовища, ускладнення усіх видів людської діяльності, зокрема через запровадження нових інформаційних технологій, становлення

ринку освітніх послуг, інтенсивне розширення освітньо-культурних контактів і визначення оптимальних форм взаємодії з міжнародними партнерами. Аналіз стратегічних державних документів засвідчує, що модернізація системи освіти України пов'язана з розширенням варіативності мережі навчальних закладів, серед яких особливе місце посідають спеціалізовані школи різного профілю, які за оригінальними концепціями й підходами здійснюють особистісно орієнтовану підготовку учнівської молоді до свідомого вибору власного майбутнього, зокрема професійного. Серед таких закладів чільне місце посідають так звані авторські школи, оскільки відзначаються системністю й комплексністю інновацій, суспільно орієнтованою місією, активним залученням педагогічної спільноти до державно-громадського управління, зорієнтованістю на високу якість освітнього процесу та кінцевого результату.

Сьогодні в Україні існує ціла низка шкіл, багаторічне функціонування яких максимально спрямоване на досягнення ідей, закладених у Концепції Нової української школи. Особливе місце серед них посідають “авторські школи”, школи, створені не за шаблоном, а за покликом душі. Школи, які виникли з ідей небайдужих, сміливих і творчих педагогів. Вони є міні-суспільствами, зі своїм особливим, неординарним, креативним, громадсько-активним і життєствердним населенням, місією і призначенням, фінансами й економікою, духовними, матеріальними та організаційними цінностями, специфікою комунікаційно-інформаційних зв'язків, власною ретроспективною розвитку та історією.

Однією з таких шкіл, в якій реалізується авторська концепція функціонування й розвитку, а діяльність педагогічного колективу базується на положеннях теорії дитиноцентризму, обґрунтованої Василем Кременем, теорії Педагогічної майстерності академіка Івана Зязюна, ідеях Василя Сухомлинського, є “**Академія дитячої творчості**” міста Миколаєва, в якій здійснено синтез освіти, науки і мистецтва в усіх його різновидах.

Зазначене повною мірою відбито в основних стратегічних завданнях діяльності авторської школи, які реалізуються двадцять третій рік поспіль і “червоною ниткою” перетинаються із Концепцією Нової української школи, а саме:

- формування в учнів життєвих компетентностей та цілісної системи знань з обраного профілю, навичок у реалізації самоосвіти та готовності до професійної діяльності, які забезпечать можливість навчатися впродовж життя, самовдосконалюватися у професійній сфері;
- задоволення пізнавальних інтересів учнів та їхніх особистісних потреб у розвитку обдарувань на основі виявлених природних задатків і здібностей;
- виховання громадянської позиції, власної гідності, відповідальності за свої дії, усвідомлення своєї ролі у вирішенні не лише власної долі, а й долі спільноти міста, країни, суспільства і людства;
- розвиток творчого потенціалу учнів, закладених в дитині природою, шляхом взаємодії та інтеграції різних видів художньої діяльності;

- формування в учнів системи високих естетичних смаків на духовних традиціях українського народу та засобами мистецтва й культури;
- забезпечення психологічного підґрунтя управління школою та педагогічного супроводу навчально-виховного процесу;
- розроблення і впровадження нових, авторських форм і методик взаємодії у системі “школа – громадськість”;
- здійснення цілісної пролонгованої допрофесійної підготовки учнів у межах системи профорієнтаційної роботи школи.
- тісний зв’язок з науковими установами та науково-пошукова діяльність.

Ознайомившись та проаналізувавши Концепцію Нової української школи в колективі, нами було зроблено висновок, що є ще багато напрямів для удосконалення та провадження організаційних, технологічних і технічних змін, а найголовніше, змін світогляду на розвиток нового мислення і формування Людей Культури планетарного, а не містечкового мислення! Отже, акцентуємо увагу на тих особливостях діяльності Миколаївської спеціалізованої школи “Академія дитячої творчості”, які підкреслюють її авторство, і проведемо паралель між двома, дуже схожими Концепціями...

Передусім, це сама ідея. До речі, ідея поєднання філософії, науки та мистецтва, як основи освіти та розвитку, відома ще з далеких часів Піфагора та Платона, а реалізується й нині в нашому навчальному закладі... Ідея раціонального поєднання: Розумовий + Соціальний + Емоційний інтелект та їх розвиток в усіх видах життєдіяльності школи! Це сприяє нестандартному (інноваційному), гнучкому (адаптивному), стратегічному мисленню, ІТ-мисленню. Дизайн мислення (емпатія + креативність + раціональність (здатність відчувати проблему, знайти творче рішення й оцінити його). Здатність керувати мисленням (планувати власну пізнавальну траєкторію, власне мисленнєве навантаження). Нова медіаграмотність (здатність працювати із сучасними засобами інформації). Здатність до онлайн співпраці. І нарешті, дивовижні інтуїція та енергія, помножені на мистецтво спілкування, що допомагає чітко бачити нові тренди й утілювати з учнями найцікавіше й найпрогресивніше!

Далі – Концепція розвитку та інноваційна структура школи, система й методика викладання предметів за авторським навчальним планом, зокрема Розвитку творчого мислення та Розвитку творчої особистості.

Науково-пошукова діяльність закладу спонукає до інновації в роботі соціально-психологічної служби школи, на яку покладено найважливішу роль у вивченні моніторингу прогресу кожного учня! У структурі школи важливою ланкою є і робота величезного Творчого центру, і проведення організованого закладом щорічного Міжнародного фестивалю дитячої творчості “Золотий лелека”, і інноваційні Творчі проекти закладу – колективно-творча діяльність учителів, учнів, батьків і громадськості.

Провідна ідея розвитку особистості учня за допомогою творчості дає змогу реалізовувати навчально-виховний процес ширше, ніж звичайне

стандартизоване навчання. Педагогічний колектив не ставить собі за мету підготовку фахівців художньо-естетичного профілю. Мистецтво допомагає молоді засвоювати зміст загальноосвітніх предметів у гармонійному поєднанні з творчою діяльністю.

Література:

1. *Матвєєва Г. Д.* Концептуальні засади управління діяльністю МСШ “Академія дитячої творчості” м. Миколаєва) // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова Серія № 13. Проблема трудової та професійної підготовки: зб. наук. пр. – К. : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010. – Вип. 14. – С. 128–138.
2. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. – К. : Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с.
3. Державний стандарт загальної середньої освіти (освітні галузі). – К. : Ірпінь, 1996.